

[Indenrigsministeren.]

der gerne blive Mulighed for i hvert Tilfælde et noget lavere Niveau.

Det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt, som ogsaa gav Forslaget sin Tilslutning, mindede om den Forsigtighed, man maa udvise paa disse Omraader, fordi man maa erindre, at disse mange kommunale Laan baade skal forrentes og afdrages. Det er jo rigtigt, men i den Forbindelse vil jeg gerne understrege det, jeg somme Tider tidligere har sagt her i Tinget, at jeg tror nok, der i Almindelighed hersker noget overdrevne Forestillinger om Kommunernes Laanstiftelse. Det ligger i, at Offentligheden altid er tilbøjelig til at lægge Mærke til de store Laan, der rundt omkring optages, hvorimod man, da det ikke kommer frem for Offentligheden, ikke lægger Mærke til de store Afdrag, der aarlig sker i Kommunernes Gæld. Jeg maa maaske i denne Forbindelse minde om et Forhold ved Kommunernes Laanstiftelse og Indenrigsministeriets Stilling dertil igennem de senere Tider, nemlig det Forhold, at saa godt som alle de Laan, der optages, optages paa Grundlag af en Amortisation med lige store aarlige Amortisationsbeløb. Det havde set anderledes ud, og Forholdet vilde have været anderledes med Hensyn til Kommunernes Gæld i dette Øjeblik, hvis Hovedparten af disse Laan havde været Annuitetslaan. Jeg har ikke her hos mig de konkrete Tal, men jeg kan sige, at Købstadkommunernes og Landkommunernes Gæld i de sidste 10 Aar er steget meget lidt. Det er ikke nogen stor Gældsforøgelse, der her har fundet Sted.

Det ærede Medlem Hr. Jens Thomsen sagde, at man ikke burde animere til yderligere Optagelse af Laan ved billig Rente. Jeg forstaa ikke rigtig den Betragtning. Paa den Maade er det næsten aldrig muligt at medvirke til, at Renten gaar ned, hvis man, hver Gang man paa det ene eller andet Omraade eventuelt kan medvirke til, at de Laan, Kommunerne optager, optages paa gunstigere Vilkaar, skal være bange for at gøre det, fordi der derved kan blive optaget Laan, der ikke er forsvarlige. Saadan kan man jo ikke handle. Det maa selvfølgelig være Indenrigsministeriets Interesse i hvert Tilfælde at gøre, hvad Ministeriet formaar — det er desværre paa det Omraade ikke Alverden —, for at Kommunerne kan faa deres Laan saa billigt som muligt.

Det ærede Medlem talte om det almindelige Renteniveau, og at det var be-

tydningsfuldt, at man her fik en lavere Rente. Det er jeg ganske enig med det ærede Medlem i, og det er ogsaa saa lykkeligt, at hele Tendensen i Øjeblikket for Erhvervslivet gaar mod lavere Rente. Det ærede Medlem talte om, at Renteniveauet for et Par Aar siden var sat op, og det er jo rigtigt, men det kan ikke nytte at tale om disse Rentespørgsmaal, som om Mulighederne i den Hensende er ens, uden Hensyn til, hvordan de faktiske Forhold ligger for Erhvervslivet, og uden Hensyn til Landets hele Stilling over for Udlandet. Det maa man jo sige, som det er, at i 1936 skete der to Ting, som var meget ulykkelige paa det Omraade, vi her beskæftiger os med, Erhvervslivets Laanerente. Der skete dette, at vi havde en meget daarlig Høst, og der skete dette, at vi samtidig fik kolossale Stigninger i Priserne paa de Raastoffer, som Danmark skal indføre. Disse to Ting i Forening lagde et Tryk paa Statens og for saa vidt ogsaa Nationalbankens Bevægelsesfrihed paa de Omraader, det her drejer sig om, det er noget, enhver forstaaer, der har fulgt disse Bevægelser fra Efteraaret 1936 og til i hvert Fald hen i Slutningen af 1937.

Nu er det saa lykkeligt, at siden den Tid er der foregaaet modgaaende Bevægelser. Der er foregaaet dette, at Raastofpriserne atter er faldet, der er sket det, at Danmark har haft store Indtjeningsmuligheder i Udlandet gennem Skibsfarten, og der er sket det, at Landbrugets Priser i Løbet af 1937 steg noget. Alt dette har ført til en saadan Forøgelse af Landets Styrke over for Udlandet, økonomisk set, at der nu igen er Mulighed for noget mere Bevægelsesfrihed paa disse Omraader. Det er det, der giver sig Udslag i de gennem det sidste halve Aar stigende Obligationskurser, og som altsaa er en Imødekommelse af de Ønsker, det ærede Medlem fremførte.

H. P. Hansen (Sorø A.): Det ærede Medlem Hr. Jens Thomsen forbausede mig noget ved at udtale Betænkelighed ved at skaffe Laan til Kommunerne til en billigere Rente, end man ellers kunde opnaa. Man forstod af det ærede Medlems Udtalelser, at han mente, at Kommunerne var letsindige med Hensyn til Optagelse af Laan. Det vil jeg gerne tilbagevise. Jeg tror, jeg tør sige i al Almindelighed, at Kommunerne fører en meget forsigtig Laanepolitik. Det fremgik i øvrigt ogsaa af, hvad den højtærede Indenrigsminister fremdrog, at Kommunernes Gæld ikke er